

SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ORZEŁ BIAŁY S.A.
za rok zakończony 31 grudnia 2018

sporządzone wg
Międzynarodowych
Standardów
Sprawozdawczości
Finansowej
zatwierdzonych
do stosowania w UE

29 marca 2019 roku

Rachunek zysków i strat	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.....	7
Zestawienie zmian w kapitale własnym.....	8
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	9
1. Informacje ogólne	9
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
3. Skład Zarządu Spółki	9
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	9
5. Inwestycje Spółki	10
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	10
6.1. Profesjonalny osąd	10
6.2. Niepewność szacunków	11
7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego.....	12
7.1. Oświadczenie o zgodności	12
7.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego	12
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	12
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.....	13
10. Zmiana szacunków	16
11. Istotne zasady rachunkowości	16
11.1. Wycena do wartości godziwej	16
11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	17
11.3. Rzeczowe aktywa trwałe.....	17
11.4. Aktywa przeznaczone do sprzedaży	19
11.5. Nieruchomości inwestycyjne	19
11.6. Wartości niematerialne	19
11.7. Leasing.....	20
11.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	21
11.9. Koszty finansowania zewnętrznego.....	21
11.10. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach .	21
11.11. Aktywa i zobowiązania finansowe (dla danych za rok 2017)	22
11.12. Utrata wartości aktywów finansowych (dla danych za rok 2017).....	23
11.13. Aktywa i zobowiązania finansowe (dla danych za rok 2018).....	24
11.14. Utrata wartości aktywów finansowych (dla danych za rok 2018).....	25
11.15. Wbudowane instrumenty pochodne	26
11.16. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	26
11.17. Zapasy	27
11.18. Pozostałe należności	27
11.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	27
11.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	27
11.21. Rezerwy	28
11.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	28
11.23. Rezerwy na rekultywacje	28
11.24. Przychody (dla danych za rok 2017).....	28

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach PLN)

11.25. Przychody (dla danych za rok 2018).....	29
11.26. Koszty	31
11.27. Podatki	31
11.28. Zysk netto na akcję	32
11.29. Połączenia jednostek	32
12. Segmenty operacyjne	33
13. Przychody i koszty	33
13.1. Przychody z umów z klientami	33
13.2. Przychody z umów z klientami (struktura terytorialna)	33
13.3. Koszty według rodzajów	34
13.4. Pozostałe przychody operacyjne	34
13.5. Pozostałe koszty operacyjne	35
13.6. Aktualizacja wartości inwestycji w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone.....	35
13.7. Straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	36
13.8. Przychody finansowe	36
13.9. Koszty finansowe.....	36
14. Podatek dochodowy	37
14.1. Obciążenie podatkowe	37
14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	37
14.3. Odroczone podatek dochodowy.....	38
15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	39
16. Zysk przypadający na jedną akcję.....	39
17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	40
18. Rzeczowe aktywa trwałe	41
19. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu.....	42
20. Nieruchomości inwestycyjne	42
20.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	43
21. Wartości niematerialne.....	44
22. Pozostałe aktywa finansowe.....	45
22.1. Udzielone Pożyczki.....	45
22.2. Udziały	46
23. Świadczenia pracownicze.....	48
23.1. Świadczenia emerytalne.....	48
24. Zapasy	49
25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	49
25.1. Wpływ zastosowania MSSF 9	50
26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	51
27. Kapitał podstawowy	52
27.2. Pozostałe kapitały rezerwowe	53
27.3. Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	53
28. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	54
29. Rezerwy.....	56
29.1. Stan rezerw.....	56
29.2. Zmiany stanu rezerw	56
30. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe.....	58
30.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	58
30.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	58

30.3. Rozliczenia międzyokresowe.....	59
31. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	59
32. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia.....	60
32.1. Zobowiązania warunkowe	60
32.2. Zabezpieczenia.....	60
32.3. Rozliczenia podatkowe	61
33. Informacje o podmiotach powiązanych.....	61
33.1. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki	62
34. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	62
35. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	62
35.1. Ryzyko stopy procentowej.....	63
35.2. Ryzyko walutowe.....	64
35.3. Ryzyko cen towarów.....	65
35.4. Analiza wrażliwości.....	65
35.5. Ryzyko kredytowe	67
35.6. Ryzyko związane z płynnością	67
36. Instrumenty finansowe	68
36.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	68
36.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	69
36.3. Ryzyko stopy procentowej.....	71
36.4. Zabezpieczenia.....	71
37. Zarządzanie kapitałem.....	72
38. Struktura zatrudnienia	73
39. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	73

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	<i>Nota</i>	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody z umów z klientami	13.1.-13.2.	660 749	673 686
Koszt własny sprzedaży	13.3.	(611 638)	(619 977)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		49 111	53 709
Koszty sprzedaży	13.3.	(3 946)	(3 824)
Koszty ogólnego zarządu	13.3.	(24 540)	(20 254)
Zysk/(strata) netto ze sprzedaży		20 625	29 631
Pozostałe przychody operacyjne	13.4.	9 664	1 970
Pozostałe koszty operacyjne	13.5.	(3 708)	(8 120)
Aktualizacja wartości inwestycji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	13.6.	(2 300)	-
Straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	13.7.	(1 335)	-
Przychody finansowe	13.8.	457	905
Koszty finansowe	13.9.	(1 886)	(3 455)
Zysk/(strata) brutto		21 517	20 931
Podatek dochodowy	14.1.-14.3.	(4 044)	(4 864)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		17 473	16 067
Działalność zaniechana			
Zysk/(strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej		-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		17 473	16 067
Zysk/(strata) na jedną akcję:	16		
– podstawowy z zysku za rok obrotowy		1,05	0,96
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		1,05	0,96
– rozwodniony z zysku za rok obrotowy		1,05	0,96
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		1,05	0,96

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
	<i>Nota</i>	
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	17 473	16 067
Inne całkowite dochody		
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>		
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(2 214)	9 159
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	14.3 421	(1 438)
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(1 793)	7 721
<i>Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>		
Sprzedaż gruntów	(9)	(485)
Zyski/straty aktuarialne	23.1 (141)	(202)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	14.3 28	130
Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(122)	(557)
Inne całkowite dochody netto	(1 915)	7 164
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES	15 558	23 231

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
AKTYWA			
Aktywa trwałe		129 002	127 156
Rzeczowe aktywa trwałe	18	126 748	125 479
Nieruchomości inwestycyjne	20	413	413
Wartości niematerialne	21	347	376
Pozostałe aktywa finansowe	22	1 494	888
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14	-	-
Aktywa obrotowe		203 482	216 047
Zapasy	24	98 374	119 595
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	25	82 279	69 257
Udzielone pożyczki		-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	22 829	26 056
Pozostałe aktywa finansowe	22	-	1 139
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		3	1 506
SUMA AKTYWÓW		332 487	344 709
PASYWA			
Kapitał własny		251 661	254 722
Kapitał podstawowy	27.1.	7 160	7 160
Pozostałe kapitały rezerwowe	27.2.	225 360	234 823
Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	27.3.	19 141	12 739
Zobowiązania długoterminowe		29 673	30 151
Rezerwy	29	14 355	12 797
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 195	228
Kredyty bankowe i pożyczki	28	4 130	6 368
Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	30	9 993	10 758
Zobowiązania krótkoterminowe		51 153	59 836
Rezerwy	29	821	1 343
Kredyty bankowe i pożyczki	28	2 467	2 235
Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	30	46 789	56 258
Inne zobowiązania finansowe	30	1 076	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		-	-
Zobowiązania razem		80 826	89 987
SUMA PASYWÓW		332 487	344 709

SPRAWOZDANIE Z PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Nota	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		21 517	20 931
Korekty o pozycje:		9 406	34 578
Amortyzacja		8 243	8 721
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		(2)	(8)
Koszty i przychody z tytułu odsetek		922	2 258
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej		(5 147)	1 166
Zmiana stanu rezerw		1 036	(1 143)
Zmiana stanu zapasów		21 222	36 853
Zmiana stanu należności i pozostałych aktywów niefinansowych		(12 522)	(11 885)
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych biernych		(4 302)	(1 662)
Zapłacony podatek dochodowy		-	-
Inne		(44)	278
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		30 923	55 509
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		1 341	2 186
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych		8	-
Wpływy z tytułu odsetek		22	3
Spłaty udzielonych pożyczek		100	-
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(9 945)	(6 316)
Wydatki netto na nabycie aktywów finansowych		(2 906)	-
Udzielone pożyczki		(104)	-
Inne		1	7
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(11 483)	(4 120)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wypłata dywidendy		(18 649)	-
Wpływy z kredytów i pożyczek	28	1 374	17 509
Spłata kredytów i pożyczek	28	(3 857)	(53 936)
Zapłacone odsetki		(899)	(2 187)
Inne	31	(636)	(770)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(22 667)	(39 384)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(3 227)	12 005
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		26 056	14 051
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	26	22 829	26 056

Orzeł Biały S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 (w tysiącach PLN)

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	<i>Nota</i>	<i>Kapitał podstawowy</i>	<i>Pozostałe kapitały rezerwowe</i>	<i>Zyski zatrzymane/ niepokryte straty</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2018 roku		7 160	234 823	12 739	254 722
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	16	-	-	17 473	17 473
Inne całkowite dochody netto za okres		-	(1 915)	-	(1 915)
Całkowity dochód za okres		-	(1 915)	17 473	15 558
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych		-	(1 668)	1 668	-
Dywidenda	17	-	(5 880)	(12 739)	(18 619)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku		7 160	225 360	19 141	251 661
Na dzień 1 stycznia 2017 roku		7 160	238 569	(16 270)	229 459
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	16	-	-	16 067	16 067
Inne całkowite dochody netto za okres		-	7 164	-	7 164
Całkowity dochód za okres		-	7 164	16 067	23 231
Podział wyniku za poprzedni rok obrotowy		-	(10 910)	10 910	-
Rozliczenie połączenia jednostek	17	-	-	2 032	2 032
Na dzień 31 grudnia 2017 roku		7 160	234 823	12 739	254 722

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 73 stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Orzeł Biały S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Orzeł Biały S.A. („Spółka”) jest spółką akcyjną z siedzibą w Piekarach Śląskich ul. Harcerska 23, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000099792 Spółce nadano numer statystyczny REGON 270647152.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest Odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka 29 marca 2019 roku sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

3. Skład Zarządu Spółki

W okresie od 1 stycznia 2018r do 16 sierpnia 2018r Zarząd Spółki pracował w składzie:
Michael Rohde Pedersen – Prezes Zarządu

W okresie od 17 sierpnia 2018r do 31 grudnia 2018r Zarząd Spółki pracował w składzie:
Michael Rohde Pedersen – Prezes Zarządu
Dariusz Malarenko – Członek Zarządu

Od dnia bilansowego do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu Spółki.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w dniu 29 marca 2019 roku.

5. Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych:

<i>Jednostka</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności</i>	<i>Procentowy udział Spółki w kapitale</i>	
			<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
Pumech Sp. z o.o.	Bytom	Produkcja konstrukcji stalowych Usługi serwisowe i remontowe	100%	100%
Orzeł Surowce Sp. z o.o.	Bytom	Skup i sprzedaż złomu zużytych akumulatorów	-	100%
Green-Lead Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Transport drogowy towarów	100%	100%
Speedmar Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Transport drogowy towarów	100%	-
PPT EkoPark Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Restrukturyzacja lokalnego przemysłu Pozyskiwanie inwestorów	-	37,5%

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek. Szczegóły dotyczące zmian w inwestycjach Spółki przedstawia nota 22.2.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

6.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Waluta funkcjonalna

MSSF nakłada na jednostki obowiązek oceny waluty funkcjonalnej. MSR 21 określa, iż waluta funkcjonalna to waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa jednostka. W związku z tym Zarząd Spółki dokonał oceny waluty funkcjonalnej. Przy ustalaniu waluty funkcjonalnej Zarząd Spółki przeanalizował walutę, która wywiera główny wpływ na ceny sprzedaży towarów i usług oraz na koszty operacyjne (robocizny i materiałów oraz na pozostałe koszty związane z dostarczaniem towarów lub świadczeniem usług) Spółki. Ponad 61% przychodów Spółki dotyczy sprzedaży w EUR, 38% w PLN natomiast 1% w USD. Spółka posiada znaczące salda należności handlowych w walucie. Jednocześnie koszty operacyjne (w tym koszty zużycia materiałów, wynagrodzeń, usług obcych, podatków) ponoszone są w polskich złotych. Również zaciągnięte przez Spółkę kredyty i pożyczki wyrażone są w polskich złotych.

W ocenie Zarządu walutą funkcjonalną Spółki jest polski złoty.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

6.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Spółka na podstawie MSR 36.9 nie przeprowadziła testów na utratę wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych, gdyż nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, iż mogła wystąpić utrata wartości aktywów trwałych. Natomiast przeprowadzono testy dla należności, zapasów i udziałów oraz dokonano odpisów aktualizujących należności (nota 25), zapasy (nota 24). Szczegóły dotyczące utworzonego odpisu na udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych zostały przedstawione w nocie 22.2.

Odpisy aktualizujące wartość należności i aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Zgodnie z MSSF 9 Spółka szacuje utratę wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu w oparciu o model utraty wartości, który bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych (szerzej opisano w nocie 11.14)

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane przez niezależnego aktuarium za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 23.1.

Wycena pozostałych rezerw tj. na koszty premii dla pracowników, koszty urlopów oraz pozostałe koszty opiera się na szacunkach Zarządu.

Rezerwa na rekultywację

Spółka tworzy rezerwę na likwidację składowisk odpadów przemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego ze względu na obowiązek prawny wynikający ze stosownych ustaw. Wartość rezerwy na dzień 31.12.2018r. została oszacowana na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Na koniec każdego okresu Spółka dokonuje aktualizacji wartości rezerwy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

7. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, wyceny pochodnych instrumentów finansowych i należności objętych faktoringiem, które są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczone.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

7.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

7.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2018 roku:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - Spółka wdrożyła standard z dniem 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” - zastosowanie tego standardu nie miało istotnego wpływu na dotychczasowy sposób ujmowania przychodów z umów realizowanych z klientami
- Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” - stosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” łącznie z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji” - klasyfikacja i wycena płatności na bazie akcji
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” - przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” - zmiany do MSSF 1 i MSR 28

Nowe i zmienione standardy i interpretacje, które obowiązują w roku obrotowym rozpoczętym 1 stycznia 2018 r. nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe poza wpływem przedstawionym w nocie 25.1

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 16: „Leasing”** został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019r. lub po tej dacie. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Spółka podjęła decyzję o wdrożeniu MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku przy zastosowaniu uproszczonego podejścia tj. retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania niniejszego standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania. Spółka nie będzie przekształcać danych porównawczych, natomiast ujmie efekt zastosowania niniejszego standardu jako korektę bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania.

W dacie rozpoczęcia leasingu Spółka ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wyceniany jest w dacie rozpoczęcia według kosztu. W dacie rozpoczęcia Spółka wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Spółka stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy.

Spółka podjęła decyzję o prezentacji prawa do użytkowania aktywów, w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej. W pozycji tej prezentowane będą również składniki aktywów użytkowane na podstawie aktualnie obowiązujących umów leasingu finansowego, które dotychczas prezentowane były łącznie aktywami będącymi własnością spółki.

Po przyjęciu MSSF 16 Spółka będzie prezentowała zobowiązania z tytułu leasingu (praw do użytkowania) w wyodrębnionej pozycji. W tej pozycji Spółka będzie ujmowała zobowiązania z tytułu leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR17

W roku 2018 spółka przeprowadziła analizy związane z wdrożeniem MSSF16. Przedmiotem analiz były umowy leasingu finansowego, operacyjnego najmu, dzierżawy a także prawa wieczystego użytkowania gruntów. W wyniku analiz stwierdzono iż prawo wieczystego użytkowania gruntów spełnia kryteria uznania za leasing.

Orzeł Biały S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

W wyniku przeprowadzonej analizy Spółka z dniem 1.01.2019r rozpozna następujące prawa do użytkowania aktywów

	31.12.2018	Reklasyfikacja na 01.01.2019	Wpływ MSSF 16	01.01. 2019
Rzeczowe aktywa trwałe	126 748	(4 132)		122 617
Prawo do użytkowania składnika aktywów	-	4 132	5 295	9 427

W związku z powyższym zostanie rozpoznane zobowiązanie z tyt. leasingu w poniższych wartościach w podziale na długo i krótkoterminowe zobowiązanie

	1 stycznia 2018	Reklasyfikacja na 01.01.2019	Wpływ MSSF 16	01.01. 2019
Zobowiązanie długoterminowe z tytułu leasingu	580		5 035	
Zobowiązanie krótkoterminowe z tytułu leasingu	519		260	

Na główną różnicę pomiędzy przyszłymi opłatami według MSR 17 ujawnionymi na dzień 31.12.2018 a zobowiązaniami z tytułu leasingu rozpoznanymi na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 wpłynęło zastosowanie dyskonta. Na dzień 31.12.2018 wartość przyszłych niezdyktowanych zobowiązań umownych z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów wynosi 18 480 tys. PLN

- Zmiany do MSSF 9: prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Na skutek zmiany do MSSF 9, jednostki będą mogły wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek - zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.
- Zmiany do MSSF 17: umowy ubezpieczeniowe został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r. lub po tej dacie.
 Nowy MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską. Standard nie dotyczy Spółki.
- Zmiany do MSR 28: Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9. Dodatkowo, Rada opublikowała również przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.
 Spółka stosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019r.
- KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytoczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019r. lub po tej dacie. Spółka stosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019r.
- Roczne zmiany do MSSF 2015-2017: Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 r. „Roczne zmiany MSSF 2015-2017”, które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- MSR 19 Świadczenia pracownicze: Zmiany do MSR 19 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019r. lub po tej dacie. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- Zmiany w zakresie referencji do Założeń koncepcyjnych w MSSF: Zmiany w zakresie referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF będą miały zastosowanie z dniem 1 stycznia 2020 r.
- MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć: W wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów. Zmiany do MSSF 3 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych oraz MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych, korygowanie błędów: Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami, ale nie oczekuje się, że będą miały znaczący wpływ na przygotowanie sprawozdań finansowych. Zmiana jest obowiązkowa dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe: Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami.

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej. Jednocześnie Spółka uważa, że standardy, które wejdą w życie od 01.01.2019 roku nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe z wyjątkiem standardu MSSF16, którego wpływ opisano powyżej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Spółka nie zakończyła jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

10. Zmiana szacunków

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych.

Spółka w grudniu 2018r. dokonała weryfikacji przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego. Przeprowadzona weryfikacja wykazała, iż wystąpiły przesłanki do zmiany dotychczasowych stawek amortyzacyjnych. Zmiany będą miały zastosowanie od 2019r. i nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

11. Istotne zasady rachunkowości

11.1. Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez

ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Zastosowanie MSSF 13 nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Niezależni rzeczoznawcy w sytuacji planów związanych ze sprzedażą aktywów są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości.

11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność tj. w walucie funkcjonalnej. Sprawozdania finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji Spółki.

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmują się na dzień ich zawarcia odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w przypadku sprzedaży lub kupna walut,
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez NBP z dnia poprzedzającego ten dzień w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie faktycznego kursu,
- w przypadku pozostałych operacji po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień zawarcia transakcji, chyba, że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs. Kursem obowiązującym na dzień zawarcia transakcji jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym zawarcie transakcji.

Na dzień bilansowy wycenione zostały wyrażone w walutach obcych:

- składniki aktywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień,
- składniki pasywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.

Różnice kursowe, dotyczące pozostałych aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, ujmują się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
USD	3,7597	3,4813
EUR	4,3000	4,1709

11.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres,

- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.: nieruchomości, tj. grunty własne, budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej, maszyny, urządzenia, specjalistyczne części zamienne, środki transportu i inne ruchome środki trwałe, ulepszenia w obcych środkach trwałych, środki trwałe w budowie.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia.

Cenę nabycia/koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia lub wytworzenie środka trwałego, uwzględnia się również wynik na sprzedaży wyrobów w ramach próbnej produkcji (MSR 16 pkt. 17.e).

Na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej Spółka zastosowała wycenę rzeczowych aktywów trwałych w wartości godziwej i stosuje tę wartość godziwą jako zakładany koszt ustalony na dzień przejścia, zgodnie z paragrafem 16 MSSF 1.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania w Spółce danego środka trwałego.

Przyjęto okresy użytkowania środków trwałych w następujących przedziałach:

Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 2-55 lat,

Maszyny i urządzenia: 1-35 lat,

Środki transportu: 2-10 lat,

Inne – 2-18 lat.

Okres użytkowania ustalany jest indywidualnie dla poszczególnych składników środków trwałych.

Powyższe okresy użytkowania dotyczą nowych i używanych środków trwałych. Jeżeli do użytkowania jest wprowadzony używany środek trwały, wówczas stawki amortyzacji ustalane są indywidualnie, odpowiednio do przewidywanego okresu użytkowania danego środka trwałego. Indywidualny okres użytkowania stosowany jest również dla amortyzacji specjalistycznych maszyn i urządzeń. Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa.

W użytkowanych w Spółce środkach trwałych nie stwierdzono istotnych części składowych środków trwałych (komponentów), których okres użytkowania znacząco różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego.

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej i okresie użytkowania powyżej 1 roku. Pozostałe części zamienne wykazuje się, jako zapasy i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jak zmianę szacunków.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się wpływu dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu pozycji rzeczowych

aktywów trwałych ustala się, jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) i wartością bilansową tych środków trwałych i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Test na utratę wartości przeprowadza się i ujmuje ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

11.4. Aktywa przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 wykazywane są w odrębnej pozycji i wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości bilansowej w zależności, która z nich jest niższa.

11.5. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości (grunty, budynki), które Spółka traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez Spółkę.

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje wg ceny nabycia.

Po początkowym ujęciu, nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały, z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczonej.

Nieruchomości inwestycyjne usuwane są z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski i straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano usunięcia.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty do celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

11.6. Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej. W szczególności do wartości niematerialnych zalicza się nabyte oprogramowanie komputerowe, nabyte prawa majątkowe, autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych.

Na dzień początkowego ujęcia wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową przez okres przewidywanego użytkowania.

Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik wartości niematerialnych jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji wartości niematerialnych zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy składnik wartości niematerialnych zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej.

Dla posiadanych przez Spółkę składników wartości niematerialnych przyjęto, iż wartość końcowa jest równa zero.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków.

Wszelkie koszty finansowania zewnętrznego poniesione na dostosowywany składnik wartości niematerialnych ujmuje się w cenie nabycia.

Wartości niematerialne testuje się na utratę wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

Składnik wartości niematerialnych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu składnika wartości niematerialnych ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) wartością bilansową tych wartości niematerialnych oraz ujmuje w rachunku zysków i strat.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

11.7. Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Jeżeli warunki wynikające z umowy leasingowej spełniają kryteria – każde z osobna lub łącznie – określone w MSR nr 17, umowę taką klasyfikuje się jako leasing finansowy.

Wartość początkowa przedmiotu leasingu finansowego ustalana jest jako niższa z dwóch wartości:

- wartości rynkowej przedmiotu leasingu wynikającej na ogół z umowy,
- wartości bieżącej opłat leasingowych - z uwzględnieniem opłaty wstępnej i gwarantowanej opłaty końcowej,
- ustalonej za pomocą stopy procentowej leasingu lub krańcowej stopy procentowej, jednak w przypadku braku istotnych różnic wg wartości rynkowej wynikającej z umowy.

Wartość początkową przedmiotu leasingu zwiększają poniesione bezpośrednie koszty takie jak: koszty zawarcia umowy, montaż, fundamenty i inne koszty przystosowania tego przedmiotu do korzystania.

Przedmiot umowy leasingu wykazywany jest w księgach rachunkowych jako składnik aktywów trwałych podlegających amortyzacji, a drugostronnie jako zobowiązanie wobec leasingodawcy.

Zobowiązanie to jest powiększane o część odsetkową.

Opłaty leasingowe netto rozdzielane są na część kapitałową i część odsetkową. Jeśli podział ten jest dokonany przez leasingodawcę i wynika z załącznika do umowy, przyjmuje się dane z umowy.

Część odsetkowa stanowi koszt finansowy, część kapitałowa stanowiąca wartość przedmiotu leasingu, wpływa na zmniejszenie salda zobowiązania.

Jeśli umowa leasingu zapewnia przeniesienie własności przedmiotu leasingu, to przyjmuje się okres ekonomicznego użytkowania tego przedmiotu na zasadach ogólnych i dokonuje odpisów amortyzacyjnych jak dla własnych aktywów. Przy braku pewności, że Spółka uzyska tytuł własności na koniec okresu leasingu, przedmiot umowy leasingu amortyzuje się w okresie wynikającym z umowy leasingowej.

11.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego.

11.10. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach wykazywane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

Transakcje wniesienia aportem składników aktywów ujmowane są:

- w przypadku istnienia treści ekonomicznej transakcji – według wartości godziwej przedmiotu aportu. Różnica pomiędzy wartością godziwą przedmiotu aportu a wartością księgową składników aktywów wchodzących w skład aportu podlega odniesieniu do zysku lub straty;
- w przypadku braku istnienia treści ekonomicznej - według wartości księgowej usuwanych z bilansu składników aktywów nie prowadząc do wpływu na zysk lub stratę.

11.11. Aktywa i zobowiązania finansowe (dla danych za rok 2017)

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
  - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
  - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
  - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowe); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin

ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonego ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Spółka:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

11.12. Utrata wartości aktywów finansowych (dla danych za rok 2017)

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

11.12.1 Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano,

że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

11.12.2 Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

11.12.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

11.13. Aktywa i zobowiązania finansowe (dla danych za rok 2018)

Aktywa i zobowiązania finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody
- Instrumenty zabezpieczające.

Aktywa i zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu - do tej kategorii Spółka klasyfikuje należności handlowe, udzielone pożyczki, środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Aktywa finansowe z tej kategorii po początkowym ujęciu wyceniane są wg zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące utratę wartości. Należności handlowe z datą zapadalności poniżej 1 roku od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania) i nieprzekazane do faktoringu, nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Jako zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu Spółka klasyfikuje zobowiązania handlowe, zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, zobowiązania z tytułu leasingu.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - do kategorii spółka kwalifikuje udziały w innych jednostkach, należności handlowe podlegające umowom faktoringu

Instrumenty zabezpieczające - do tej kategorii klasyfikuje się aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie określonego rodzaju ryzyka w ramach rachunkowości zabezpieczeń (instrumenty pochodne, w odniesieniu, do których Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń).

Klasyfikacja jest uzależniona od przyjętego przez Spółkę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych.

Początkowa wycena

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych

W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia należności z tytułu dostaw i usług, które nie mają istotnego komponentu finansowania (ustalonego zgodnie z MSSF 15), w ich cenie transakcyjnej (zgodnie z definicją w MSSF 15)

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

11.14. Utrata wartości aktywów finansowych (dla danych za rok 2018)

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Zgodnie z MSSF 9 Spółka szacuje utratę wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu w oparciu o model utraty wartości, który bazuje na kalkulacji strat oczekiwanych.

Zgodnie ze standardem stosuje się 3 stopniową klasyfikację aktywów finansowych pod kątem ich utraty wartości:

Stopień 1 - salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy

Stopień 2 - salda, dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania

Stopień 3 - salda ze stwierdzoną utratą wartości

W odniesieniu do należności handlowych, które nie zawierają istotnego elementu finansowania, standard wymaga zastosowania uproszczonego podejścia i wyceny odpisu na bazie oczekiwanych strat kredytowych za cały okres życia instrumentu. Spółka zaklasyfikowała należności handlowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu do stopnia 2, za wyjątkiem należności, dla których stwierdzono utratę wartości - te należności zaliczono do stopnia 3.

Ściągalność należności została oszacowana na podstawie historycznych poziomów spłacalności należności od kontrahentów przy zastosowaniu uproszczonej matrycy odpisów dla poszczególnych przedziałów wiekowych.

Za zdarzenie niewypłacalności uznaje się brak wywiązania się ze zobowiązania przez kontrahenta po upływie 180 dni od dnia wymagalności należności

Spółka stosuje model uproszczony kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości dla należności z tytułu dostaw i usług.

Model ogólny stosuje się dla pozostałych typów aktywów finansowych, w tym dla dłużnych aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Zyski (odwrócenie odpisu) z tytułu zmniejszenia wartości oczekiwanej utraty wartości ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz lokaty bankowe Spółka zaklasyfikowała do stopnia 1.

Do oceny ryzyka kredytowego tych aktywów wykorzystano zewnętrzne ratingi banków. Analiza wykazała niskie ryzyko kredytowe a potencjalny odpis nie miałby wpływu na wykazywane środki pieniężne.

11.15. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSSF 9 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Spółka dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

11.16. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Spółka stosuje politykę zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej lub zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

W kontekście ogólnej strategii zarządzania ryzykiem Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń w odniesieniu do tych pozycji bilansu, które są narażone na ryzyko niekorzystnych zmian notowań na Londyńskiej Giełdzie Metali (London Metal Exchange –LME) oraz zmian kursów walut.

Głównym celem zawierania kontraktów zabezpieczających (transakcji opcyjnych, forward, futures) jest zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych przed ryzykiem kursowym oraz ryzykiem zmian notowań cen ołowiu wynikającym z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej.

Instrumenty pochodne wykazywane są w bilansie jako inne aktywa finansowe lub zobowiązania krótkoterminowe i wyceniane są w wartości godziwej.

Wycena kontraktów jest oparta o notowania cen ołowiu na LME i kursie USD oraz EUR ogłaszanych przez NBP.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, które spełnia w ciągu okresu obrotowego warunki rachunkowości zabezpieczeń jest rozliczane w następujący sposób:

- Część zysku lub straty uzyskanej w wyniku aktualizacji wyceny instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej, którą uznano za skuteczne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”
- Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne wycenia się w wartości godziwej, jaka mogłaby zostać uzyskana gdyby transakcja na dzień bilansowy została całkowicie rozliczona z tym, że wartość transakcji prezentowana jest w bilansie per saldo. Część efektywna zabezpieczenia odnoszona jest na kapitał z aktualizacji wyceny.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego powstałe w wyniku jego rozliczenia odnoszone są jako przychody w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Spółka podjęła decyzję o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39, nie implementując tym samym wymogów rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSSF 9, do czasu zakończenia prac RMSR nad projektem zabezpieczeń w zakresie makro hedgingu.

11.17. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

- Materiały - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”,
- Produkty gotowe i produkty w toku - koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,
- Towary - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka ocenia, czy nie nastąpiła utrata wartości zapasów na podstawie szczegółowej analizy przydatności poszczególnych składników zapasów, a także porównując wartość bilansową zapasu do ceny sprzedaży wyrobów (ołowiu) zakontraktowanych po kursach terminowych, uwzględniając niezbędne, planowane koszty przerobu.

11.18. Pozostałe należności

Należności nie stanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Z punktu widzenia terminu wymagalności należności kwalifikowane są jako długoterminowe lub krótkoterminowe. Należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów długoterminowych.

Wszelkie przekazane zaliczki, jak: na poczet przyszłych dostaw towarów i usług, na środki trwałe w budowie, na objęcie udziałów i akcji, nabycie wartości niematerialnych i inne ujmuje się w pozostałych należnościach.

Zasady wyceny innych należności stanowiących aktywa finansowe zostały przedstawione w punkcie „Aktywa finansowe”.

11.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne oraz depozyty bankowe wycenia się wg zamortyzowanego kosztu.

11.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

11.21. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

11.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w zysku lub stracie.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

11.23. Rezerwy na rekultywację

Rezerwa na rekultywację

Spółka tworzy rezerwę na likwidację składowisk odpadów przemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego ze względu na obowiązek prawny wynikający ze stosownych ustaw, w wysokości kosztów niezbędnych do poniesienia celem realizacji obowiązku. Na koniec każdego okresu Spółka dokonuje aktualizacji wartości rezerwy.

Zyski i straty wynikające z aktualizacji powyższych rezerw rozpoznawane są w pozostałych przychodach lub kosztach.

11.24. Przychody (dla danych za rok 2017)

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

11.24.1 Sprzedaż produktów, towarów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

11.24.2 Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się wtedy, gdy kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny, istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób, koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

11.24.3 Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

11.24.4 Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

11.24.5 Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

11.24.6 Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu pokrywać. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

11.25. Przychody (dla danych za rok 2018)

11.25.1 Przychody z umów z klientami

Spółka stosuje zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do analizy dotyczącej ujmowania przychodów z umów z klientami:

- Identyfikacja kontraktu. Umowa z klientem spełnia swoją definicję, jeśli zostaną spełnione wszystkie kryteria:
  - strony zawarły umowę i są zobowiązane do jej wykonania,
  - Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron
  - Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra i usługi
  - Umowa ma treść ekonomiczną o raz jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra i/lub usługi, które zostaną przekazane klientowi
- Identyfikacja zobowiązań umownych

W momencie zawarcia umowy Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta

dobra lub usługi (lub pakietu dóbr i/lub usług), które można wyodrębnić, lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

- Ustalenie ceny

Przy ustalaniu ceny Spółka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwać w zamian za przekazanie dóbr i usług.

- Alokacja ceny do zobowiązań umownych

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania umownego w kwocie, która stanowi kwotę wynagrodzenia, jakie zgodnie z oczekiwaniami Spółki, przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr i usług.

- Ujęcie przychodu w momencie spełnienia zobowiązań umownych

Przychody ujmuje się w momencie spełnienia każdego zobowiązania poprzez przekazanie przyrzonego dobra i/lub usługi klientowi, a klient uzyskuje kontrolę nad przekazanym składnikiem aktywów. Przychody ujmowane są w kwocie równej cenie transakcyjnej, która została przypisana do danego zobowiązania umownego.

W przychodach z umów z klientami w rachunku zysków i strat ujmowane są przychody powstające ze zwykłej działalności operacyjnej tj. przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów i usług

Przychody z umów z klientami ujmuje się w kwocie równej cenie transakcyjnej po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i oraz upusty/rabaty.

Cena transakcyjna odzwierciedla również zmianę wartości pieniądza w czasie, jeżeli umowa z klientem zawiera istotny element finansowania, który określa się na podstawie umownych warunków płatności, bez względu na to czy został on wyraźnie określony w umowie. W szczególności uznaje się, że element finansowania jest istotny, jeżeli w momencie zawarcia umowy okres od momentu przekazania przyrzonego towaru lub usługi klientowi do momentu zapłaty za towar lub usługę przez klienta wyniesie więcej niż 1 rok.

Przychody ze sprzedaży korygowane są o wynik z rozliczenia instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne, zgodnie z ogólną zasadą, że wycenę pochodnego instrumentu zabezpieczającego w części stanowiącej zabezpieczenie efektywne ujmuje się w tej samej pozycji wyniku finansowego, w której ujmowana jest wycena pozycji zabezpieczanej w momencie, kiedy pozycja zabezpieczana wpływa na wynik finansowy.

11.25.2 Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

11.25.3 Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

11.25.4 Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

11.25.5 Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu pokrywać. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

11.26. Koszty

Koszty sprzedanych produktów i usług ujmowane są współmiernie do przychodów ze sprzedaży i obejmują wartość sprzedanych produktów (usług) i innych składników wycenionych po koszcie wytworzenia lub w cenie nabycia.

Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu postaci i miejsca, w jakich znajduje się w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uważa się przeciętną, zgodną z oczekiwaniami w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowanych remontów.

Do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów:

- będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- ogólnego zarządu,
- kosztów sprzedaży produktów.

11.27. Podatki

11.27.1 Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

11.27.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy

transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość do wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

11.27.3 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

11.28. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

11.29. Połączenia jednostek

Problematykę przejść i połączeń jednostek gospodarczych zasadniczo reguluje standard MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”. Jednakże standard ten wyłącza ze swojego zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10-12. Dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą Spółka zdecydowała się stosować metodę opartą na wartościach historycznych. Metoda oparta na wartościach historycznych,

w wariantcie zastosowanym przez Spółkę, polega na sumowaniu wartości pozycji pochodzących ze sprawozdań z sytuacji finansowej, a także przychodów i kosztów oraz zysków i strat łączących się podmiotów od dnia połączenia.

12. Segmenty operacyjne

Spółka działa w jednym głównym segmencie sprawozdawczym obejmującym produkcję oraz sprzedaż ołowiu i stopów ołowiu. Segment ten stanowi strategiczny przedmiot działalności, pozostała działalność nie jest znacząca. Jeden segment identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych.

Z uwagi na te uwarunkowania Spółka nie objęła obowiązkiem sprawozdawczym odrębnych segmentów działalności

13. Przychody i koszty

13.1. Przychody z umów z klientami

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
- sprzedaż produktów	638 961	681 356*
<i>w tym: do jednostek powiązanych</i>	-	-
- sprzedaż usług	7 774	6 600*
<i>w tym: do jednostek powiązanych</i>	505	582
- sprzedaż towarów i materiałów	2 992	1 132
<i>w tym: do jednostek powiązanych</i>	64	146
- rozliczenie transakcji zabezpieczających	11 023	(15 402)
	660 749	673 686

13.2. Przychody z umów z klientami (struktura terytorialna)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
a) kraj	409 109	425 439
<i>w tym: do jednostek powiązanych</i>	538	728
- sprzedaż produktów	403 066	421 082*
- sprzedaż usług	3 051	3 225*
<i>w tym: do jednostek powiązanych</i>	505	582
- sprzedaż towarów i materiałów	2 992	1 132
<i>w tym: do jednostek powiązanych</i>	64	146
b) eksport	240 617	263 649
- sprzedaż produktów	235 895	260 274
- sprzedaż usług	4 722	3 375
c) rozliczenie transakcji zabezpieczających	11 023	(15 402)
	660 749	673 686

*Spółka dokonała zmiany prezentacji danych za rok 2017 o kwotę 3401tys. PLN z pozycji „sprzedaż usług” do „sprzedaż produktów” ponieważ taka prezentacja w bardziej adekwatny sposób oddaje sens ekonomiczny transakcji.

Przychody ze sprzedaży usług są rozpoznawane w czasie, natomiast sprzedaż produktów, towarów i materiałów jest rozpoznawana w punkcie czasu.

W Spółce występują roczne i dwuletnie kontrakty ramowe zawierające bazowe uzgodnienia ilościowe w ujęciu rocznym wraz z opcjami. Dla każdego kontraktu, niezależnie w odniesieniu do najbliższego miesiąca warunki są doprecyzowywane i stają się wiążące dla stron, stąd Grupa korzysta z wyłączenia wskazanego w MSSF 15 nie ujawniając ceny transakcyjnej przypisanej do obowiązków świadczeń nie wypełnionych w ramach tych umów.

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10 % przychodów ze sprzedaży Spółki za 2018 r.:

- Johnson Controls Recycling GmbH - udział w sprzedaży 32,4%
- ENERSYS Holding Europe GmbH- udział w sprzedaży 24,4%
- EXIDE Technologies S.A- udział w sprzedaży 20,9%

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10% przychodów ze sprzedaży Spółki nie są powiązani z Emitentem oraz z żadną ze Spółek Grupy Kapitałowej Orzeł Biały S.A.

13.3. Koszty według rodzajów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Amortyzacja	8 243	8 721
Zużycie materiałów i energii	547 565	578 252
Usługi obce	35 261	28 941
Podatki i opłaty	1 710	2 436
Koszty świadczeń pracowniczych	32 207	28 128
Pozostałe koszty rodzajowe	1 420	1 390
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	626 406	647 868
	608 446	618 947
<i>Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży</i>		
<i>Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży</i>	3 946	3 824
<i>Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu</i>	24 540	20 254
<i>Zmiana stanu produktów, rozliczeń międzyokresowych oraz pozostałe koszty</i>	(10 526)	4 843
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	3 192	1 031

13.4. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Dotacje	369	834
Rozwiązanie rezerw na pozostałe zobowiązania	230	-
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość należności	857	21
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość pożyczek*	7 458	-
Odzyskane należności, przedawnione zobowiązania, otrzymane odszkodowania i bonusy	117	223
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	336	503
Inne	297	389
	9 664	1 970

* odwrócenie odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu udzielonej pożyczki dla Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. w wysokości 7,5 mln zł, w związku z rozliczeniem wierzytelności w drodze skutecznego potrącenia wzajemnych rozrachunków

13.5. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Utworzenie odpisu na należności*	-	1 272
Utworzenie rezerwy na rekultywację	708	-
Utworzenie rezerw inne zobowiązania	-	641
Koszty likwidacji i sprzedaży środków trwałych	347	197
Darowizny	208	190
Koszty utrzymania terenów i budynków niedzierżawionych	406	630
Koszty utrzymania terenów i budynków w Bytomiu	1 814	2 686
Inwestycje zaniechane	8	591
Wydatki związane z wezwaniem do skupu akcji	-	507
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	1 079
Inne	217	327
	<u>3 708</u>	<u>8 120</u>

*W roku 2018 spółka zaprezentowała straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w wyodrębnionej pozycji rachunku zysków i strat oraz w nocie 13.8 (bez przekształcania okresu porównawczego).

13.6. Aktualizacja wartości inwestycji w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Utworzenie odpisu na udziały w jednostce zależnej (Orzeł Surowce)	(2 300)	-
Utworzenie odpisu na udziały w jednostce stowarzyszonej	-	-
	<u>2 300</u>	<u>-</u>

13.7. Straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Utworzenie odpisu na należności*	513	-
Utworzenie odpisu na należności od Orzeł Surowce**	822	-
	1 335	-

* w tym należności od spółki CRA Sp. z o.o. w kwocie 377 tys. zł

**należności od spółki Orzeł Surowce Sp. z o.o., powstałej z tytułu cesji wierzytelności od jej kontrahentów w wysokości 0,9 mln zł. (ponieważ w okresie sprawozdawczym miało miejsce utworzenie odpisu oraz częściowe rozwiązanie Spółka zaprezentowała dane per saldo)

W okresie sprawozdawczym utworzono i rozwiązano w całości odpis z tytułu należności powstałej z tytułu spłaty kredytu spółki zależnej Orzeł Surowce Sp. z o.o. przez Orzeł Biały S.A. (poprzez wejście w prawa zaspokojonego wierzyciela) w wysokości 1,4 mln zł w związku z czym spółka zaprezentowała dane per saldo

13.8. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Przychody z tytułu odsetek bankowych	13	2
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek	-	47
Pozostałe odsetki	-	2
Dodatnie różnice kursowe	436	829
Inne	8	25
	457	905

13.9. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Odsetki od kredytów bankowych	669	1 304
Odsetki od pożyczek	-	147
Odsetki od innych zobowiązań	17	14
Odsetki od faktoringu	222	620
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu	43	48
Prowizje bankowe	797	1 180
Odsetki z wyceny aktuarialnej	138	142
	1 886	3 455

14. Podatek dochodowy

14.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(4 044)	(4 864)
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(2 628)	(2 669)
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	(1 416)	(2 195)
	<hr/>	<hr/>
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	449	(1 483)
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	449	(1 483)
	<hr/>	<hr/>
Łącznie obciążenie podatkowe wykazane w całkowitych dochodach	(3 595)	(6 347)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

14.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku(straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

	<i>%</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>%</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zysk (strata) brutto		21 517		20 931
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2017 19%)	19%	4 088	19%	3 977
Zmiana szacunku aktywa na podatek odroczony z tytułu strat podatkowych				-
Wpływ pozostałych przychodów zwolnionych i kosztów niepodatkowych		(44)		887
		<hr/>		<hr/>
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(19 %)	4 044	(23%)	4 864

14.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczonego podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	5 363	4 390	973	1 305
kontrakty terminowe	-	216	(216)	216
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	402	403	(2)	(93)
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	-	-	-	(1)
Nieruchomości inwestycyjne	-	63	(63)	(290)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 765	5 072	692	1 137
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-
Należności handlowe	154	598	(444)	263
Rezerwy	3 446	3 351	159	319
Świadczenia pracownicze	239	152	23	43
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	-	78	(78)	78
Strata podatkowa	-	-	-	(1 358)
Naliczone odsetki i prowizje	4	3	1	(173)
Zapasy	523	662	(139)	(191)
kontrakty terminowe	204	-	204	(1 524)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	4 716	4 844	(275)	(2 541)
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:			(967)	(3 678)
- obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat/ zysku/(stracie)			(1 416)	(2 195)
- obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach			449	(1 483)
Aktywa/(rezerwa) netto z tytułu podatku odroczonego	(1 195)	(228)		
W tym podlegające rozliczeniu do 12 miesięcy	602	680		
W tym podlegające rozliczeniu po 12 miesiącach	(1 797)	(908)		

15. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Spółki. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi -23 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku odpowiednio -23 tysięcy PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>Na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>
Środki pieniężne	3	1
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(29)	(24)
Saldo po skompensowaniu	(26)	(23)
	<i>Na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Na dzień 31 grudnia 2017</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	433	402

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej	17 473	16 067
Strata na działalności zaniechanej	-	-
Zysk/strata netto	17 473	16 067
Zysk/strata netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	17 473	16 067

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	16 650 649	16 650 649
Wpływ rozwodnienia:		
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	<u>16 650 649</u>	<u>16 650 649</u>

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

17. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zadeklarowane za rok poprzedni i wypłacone w okresie sprawozdawczym dywidendy	<u>18 649</u>	<u>-</u>

Dywidenda za 2017 rok została wypłacona dnia 14 września 2018 roku.

Wartość dywidendy na jedną akcję wyniosła 1,12 PLN

18. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	99 604	110 610	2 559	212 773
Nabycia	-	-	9 849	9 849
Sprzedaż	(7)	(231)	-	(238)
Likwidacja	(3 247)	(4 881)	-	(8 128)
Środki trwałe w budowie - zaniechane	-	-	(8)	(8)
Transfer na aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	-	-	-
Transfer ze środków trwałych w budowie*	5 091	4 956	(10 073)	(26)*
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	<u>101 441</u>	<u>110 454</u>	<u>2 327</u>	<u>214 222</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	30 399	56 895	-	87 294
Odpis amortyzacyjny za okres	2 630	5 558	-	8 188
Sprzedaż	-	(208)	-	(208)
Likwidacja	(3 247)	(4 553)	-	(7 800)
Transfer na aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	-	-	-
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	<u>29 782</u>	<u>57 692</u>	<u>-</u>	<u>87 474</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	<u>69 205</u>	<u>53 715</u>	<u>2 559</u>	<u>125 479</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	<u>71 659</u>	<u>52 762</u>	<u>2 327**</u>	<u>126 748</u>
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	104 114	114 647	944	219 705
Nabycia	-	-	6 700	6 700
Sprzedaż	-	(656)	-	(656)
Likwidacja	(5 317)	(6 673)	-	(11 990)
Środki trwałe w budowie - zaniechane	-	-	(591)	(591)
Transfer na aktywa przeznaczone do sprzedaży	(100)	-	-	(100)
Transfer ze środków trwałych w budowie*	907	3 292	(4 494)	(295)*
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>99 604</u>	<u>110 610</u>	<u>2 559</u>	<u>212 773</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	33 212	57 921	-	91 133
Odpis amortyzacyjny za okres	2 573	5 778	-	8 351
Sprzedaż	-	(523)	-	(523)
Likwidacja	(5 301)	(6 281)	-	(11 582)
Transfer na aktywa przeznaczone do sprzedaży	(85)	-	-	(85)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>30 399</u>	<u>56 895</u>	<u>-</u>	<u>87 294</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	<u>70 902</u>	<u>56 726</u>	<u>944</u>	<u>128 572</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>69 205</u>	<u>53 715</u>	<u>2 559</u>	<u>125 479</u>

* transfer ze środków trwałych w budowie do wartości niematerialnych.

** Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 2100 tys. PLN

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 1 504 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 1 758 tys. PLN).

Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Grunty i budynki o wartości bilansowej 28 410 tys. PLN (w 2017 roku: 27 291 tys. PLN) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki (nota 29).

Maszyny i urządzenia o wartości bilansowej 46 146 tys. PLN (w 2017 roku: 47 734 tys. PLN) objęte są przewłaszczeniem ustanowionym w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki (nota 29)

19. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>31 grudnia 2018</i> <i>Wartość opłat</i> <i>wg harmonogramów</i>	<i>31 grudnia 2017</i> <i>Wartość opłat</i> <i>wg harmonogramów</i>
W okresie 1 roku	559	536
W okresie od 1 do 5 lat	540	681
Powyżej 5 lat	-	-
Opłaty leasingowe ogółem	1 099	1 217
Minus koszty finansowe	(12)	(30)
Wartość bieżąca opłat leasingowych,		
w tym:	1 087	1 187
Krótkoterminowe	550	518
Długoterminowe	537	669

20. Nieruchomości inwestycyjne

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	413	3 489
Zmiany stanu:		
- zyski/ straty z tytułu wyceny wartości godziwej	-	(1 079)
- przekwalifikowanie ze środków trwałych	-	3
- transfery do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	(1 446)
- pozostałe (sprzedaż)	-	(554)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	413	413

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 6 tys. PLN (w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku: 34 tys. PLN).

20.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych

Hierarchię wyceny do wartości godziwej przedstawia poniższa tabela:

	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Budynki		-	-	-
Grunty				413

	<i>31 grudnia 2018</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Budynki		-	-	-
Grunty				413

W trakcie roku obrotowego nie wystąpiły przeniesienia pomiędzy poziomami.

21. Wartości niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	1 074	1 074
Nabycia	-	26	26
Likwidacja	-	(6)	(6)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	<u>-</u>	<u>1 094</u>	<u>1 094</u>
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018r.	-	698	698
Odpis amortyzacyjny za okres	-	55	55
Likwidacja	-	(6)	(6)
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018r.	<u>-</u>	<u>747</u>	<u>747</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	<u>-</u>	<u>376</u>	<u>376</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	<u>-</u>	<u>347</u>	<u>347</u>

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 994	779	3 773
Nabycia	-	295	295
Likwidacja	(2 994)	-	(2 994)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>-</u>	<u>1 074</u>	<u>1 074</u>
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017r.	2 121	628	2 749
Odpis amortyzacyjny za okres	299	70	369
Likwidacja	(2 420)	-	-
Amortyzacja i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017r.	<u>-</u>	<u>698</u>	<u>698</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	<u>873</u>	<u>151</u>	<u>1 024</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>-</u>	<u>376</u>	<u>376</u>

¹ Wytworzone we własnym zakresie

² Nabyte

22. Pozostałe aktywa finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Kontrakty terminowe	-	1 139
Udzielone Pożyczki (22.1)	783	8 228
- w tym dla jednostek powiązanych	-	7 449
Odpis aktualizujący wartość pożyczek	(783)	(8 228)
- w tym dla jednostek powiązanych	-	(7 449)
Wartość brutto udziałów (22.2)	1 494	18 848
- w jednostkach zależnych	1 494	14 940
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	-	3 908
Odpis aktualizujący wartość udziałów	-	(17 960)
- w jednostkach zależnych	-	(14 052)
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	-	(3 908)
Razem	1 494	2 027
- krótkoterminowe	-	1 139
- długoterminowe	1 494	888

22.1. Udzielone Pożyczki

W okresie sprawozdawczym nastąpiło rozliczenie wierzytelności z tytułu udzielonej pożyczki dla Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. w wysokości 7,5 mln zł w drodze skutecznego potrącenia wzajemnych rozrachunków.

Zmiany wartości brutto pożyczek przedstawia poniższa tabela:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 (MSSF 9)</i>		<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 (MSR 39)</i>
	12 miesięczne ECL	ECL w całym okresie życia z utratą wartości	
Udzielone pożyczki na dzień 1 stycznia	-	8 228	779
Zwiększenie	12	-	7 449
Zmniejszenie	(8)	(7 449)	-
Udzielone pożyczki na dzień 31 grudnia	4	779	8 228

Zmiany odpisów aktualizujących wartość pożyczek przedstawia poniższa tabela:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018</i> <i>(MSSF 9)</i>		<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017</i> <i>(MSR 39)</i>
	12 miesięczne ECL	ECL w całym okresie życia z utratą wartości	
Odpis aktualizujący pożyczki na dzień 1 stycznia	-	8 228	779
Zwiększenie	12	-	7 449
Wykorzystanie (spisanie przedawnionych należności)	-	-	-
Odwrocenie niewykorzystanych odpisów	(8)	(7 449)	-
Odpis aktualizujący pożyczki na dzień 31 grudnia	4	779	8 228

W okresie sprawozdawczym utworzono i rozwiązano w całości odpis z tytułu należności powstałej z tytułu spłaty kredytu spółki zależnej Orzeł Surowce Sp. z o.o. przez Orzeł Biały S.A. (poprzez wejście w prawa zaspokojonego wierzyciela) w wysokości 1,4 mln zł.

22.2. Udziały

Zmiana wartości brutto udziałów wynika z:

- podniesienia kapitału w spółce Orzeł Surowce sp. z o.o. 2 300 tys. zł,
- zbycia udziałów PPT EkoPark sp. z o.o. (3 908) tys. zł
- podniesienia kapitału w spółce IP Lead sp. z o.o. 15 tys. zł,
- nabycia udziałów w spółce Speedmar sp. z o.o. 591 tys. zł,
- zbycia udziałów Orzeł Surowce sp. z o.o. o wartości (16 352) tys. zł

W dniu 18.01.2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o., uchwałą nr 1 podwyższyło bez zmiany umowy spółki kapitał zakładowy Spółki z kwoty 9 300 tys. zł do kwoty 9 400 tys. zł. to jest o kwotę 100 tys. zł. Podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło poprzez ustanowienie 200 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy, o łącznej wartości nominalnej 100 tys. zł. Wszystkie nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki zostały pokryte wkładem pieniężnym w łącznej wysokości 2 300 tys. zł. i objęte zostały przez dotychczasowego jedynego Wspólnika Spółki. Wartość wkładu pieniężnego przewyższająca wartość nominalną objętych udziałów, tj. kwota nadwyżki w wysokości 2 200 tys. zł została przekazana na kapitał zapasowy. Orzeł Biały S.A. po podwyższeniu posiadał łącznie w kapitale zakładowym Spółki 18 800 udziałów, co stanowiło 100% w kapitale zakładowym Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o. W dniu 30.03.2018 r. postanowieniem Sądu Rejestrowego Katowice-Wschód w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy KRS, zarejestrowano ww. podwyższenie kapitału zakładowego Spółki Orzeł Surowce sp. z o.o.

W dniu 24.04.2018 r. Zarząd Spółki Orzeł Biały S.A. zawarł umowę sprzedaży wszystkich posiadanych udziałów w PPT EkoParku tj. 7 815 udziałów, stanowiących 37,5% w kapitale zakładowym spółki działającej pod firmą Park Przemysłowo Technologiczny EkoPark, na rzecz większościowego wspólnika tj. Miasta Piekary Śląskie posiadającego 13 023 udziałów w spółce, co stanowi 62,48% udziałów tej spółki. Łączna cena sprzedaży udziałów wynosiła 7 815,00 zł.

Cena Sprzedaży uwzględniła fakt, że działalność spółki EkoPark ma charakter non profit, a jej celem jest tworzenie dobrego klimatu inwestycyjnego mającego na celu pozyskanie inwestorów realizujących nowatorskie przedsięwzięcia oraz wdrażających innowacyjne technologie, jak również promowanie przedsiębiorczości,

a także okoliczność, iż zbycie Udziałów połączone jest jednocześnie ze zwolnieniem Sprzedającego przez Kupującego z odpowiedzialności związanej ze zbywanymi Udziałami.

W dniu 26.06.2018 r. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki **IP Lead Sp. z o.o.** Uchwałą nr 6 postanowiło o podwyższeniu, bez zmiany umowy spółki, kapitału zakładowego Spółki z kwoty 5.000 zł do kwoty 5.500 zł, to jest o kwotę 500,00 zł. Podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło poprzez ustanowienie 10 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 500 zł. Wszystkie nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki zostały pokryte wkładem pieniężnym w łącznej wysokości 15.000 zł i objęte przez dotychczasowego jedynego Wspólnika Spółki w taki sposób, że Wspólnik objął 10 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 500 zł, w wyniku czego jedyny Wspólnik Spółki, tj. spółka „Orzeł Biały” S.A., będzie posiadać łącznie w kapitale zakładowym Spółki 110 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 5.500 zł. Wartość wkładu pieniężnego przewyższająca wartość nominalną objętych udziałów, tj. kwota nadwyżki w wysokości 14.500 zł została przekazana na kapitał zapasowy.

W dniu 3.12.2018 r. Orzeł Biały S.A. zawarł umowę, na mocy której nabył od Orzeł Surowce Sp. z o.o. (dalej: Orzeł Surowce) wszystkie posiadane przez Orzeł Surowce udziały w spółce Speedmar sp. z o.o. tj. 274 udziały, stanowiące 100 % kapitału zakładowego Speedmar, za cenę 590 546,74 zł. Własność udziałów przeszła na Orzeł Biały z chwilą zawarcia umowy. **Po okresie sprawozdawczym tj. w dniu 16.01.2019 r.** ww. zmiana została zarejestrowana przez sąd rejestrowy.

W dniu 19.12.2018 r. Sprzedający - Orzeł Biały podpisał umowę sprzedaży wszystkich posiadanych udziałów w spółce zależnej Orzeł Surowce sp. z o.o., Kupujący – Driveshaft sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu podpisał umowę w dniu 28.12.2018 r. Przedmiotem umowy była sprzedaż 18.800 udziałów stanowiących 100 % kapitału zakładowego Orzeł Surowce sp. z o.o. za cenę 1,- zł. Własność udziałów przeszła na Driveshaft z dniem 31.12.2018 r. **Po okresie sprawozdawczym tj. w dniu 21.01.2019 r.** ww. zmiana została zarejestrowana przez sąd rejestrowy.

Zmiany odpisów aktualizujących wartość udziałów przedstawia poniższa tabela:

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2018	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2017
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	17 960	17 960
Zwiększenie	2 300	-
Wykorzystanie (sprzedaż udziałów)	(20 260)	-
Odwrocenie niewykorzystanych odpisów	-	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia (9)	-	17 960

23. Świadczenia pracownicze

23.1. Świadczenia emerytalne

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy w wysokości dwunastokrotności najniższego wynagrodzenia. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2018	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2017
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	1 573	1 305
Koszty wypłaconych świadczeń	(101)	(144)
Koszty bieżącego zatrudnienia	137	113
Koszty odsetek	45	40
Zyski/straty aktuarialne	132	259
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	1 786	1 573
- krótkoterminowe	183	188
- długoterminowe	1 603	1 385

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Stopa dyskontowa (%)	3,00%	3,25%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,50%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,50%	3,50%

Wskaźnik rotacji pracowników (%)

wiek pracownika	do 30	31 – 40	41 – 50	51 – 60	61+ lat
prawdopodobieństwo rezygnacji	5.0%	4.0%	3.0%	2.0%	1.0%

W poniższej tabeli pokazano wpływ zmiany założeń na wartość zobowiązań z tytułu rezerw na nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne według stanu na dzień 31.12.2018 roku.

Wyszczególnienie	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	Rezerwa na odprawy pośmiertne	Rezerwa ogółem
Wariant bazowy	3 213	1 680	107	363	5 363
Stopa dyskontowa +0,25%	3 147	1 634	105	355	5 241
Stopa dyskontowa -0,25%	3 281	1 728	108	372	5 489
Wzrost wynagrodzeń +0,25%	3 281	1 728	108	372	5 489
Wzrost wynagrodzeń -0,25%	3 147	1 634	105	355	5 241
Prawdopodobieństwo rezygnacji +0,25%	3 143	1 631	105	354	5 232
Prawdopodobieństwo rezygnacji -0,25%	3 285	1 731	108	373	5 498

24. Zapasy

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>
Materiały i surowce (według ceny nabycia)	37 974	46 146
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	37 910	43 238
Produkty gotowe	25 243	33 699
Towary	-	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	<u>(2 753)</u>	<u>(3 488)</u>
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	<u>98 374</u>	<u>119 595</u>

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku Spółka zmniejszyła odpis aktualizujący wartość zapasów o kwotę 735 tys. PLN co obniżyło koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów i koszty operacyjne (w 2017 : zmniejszenie odpisu o 1 003 tys. PLN)

Wszystkie zapasy do wysokości 75 000 tys. PLN są przedmiotem zastawu rejestrowego na rzecz banku z tytułu zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym.

25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	8 774	9 394
Należności z tytułu dostaw i usług (cesja faktoring)	61 025	48 789
Należności budżetowe*	12 069	10 367
Pozostałe należności	316	193
Należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów powiązanych	95	514
Należności ogółem (netto)	<u>82 279</u>	<u>69 257</u>
Odpis aktualizujący należności	<u>1 937</u>	<u>2 228</u>
Należności brutto	<u><u>84 216</u></u>	<u><u>71 485</u></u>

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 33.

*w tym kwota 10 832 tys. PLN dotyczy zwrotu podatku VAT (w 2017 roku 9 758 tys. PLN)

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają 2 -75 dniowy termin płatności.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Należności handlowe, zakwalifikowane są jako wyceniane wg zamortyzowanego kosztu i podlegają odpisowi z tytułu utraty wartości. Zastosowanie MSSF 9 wpłynęło na zmianę kalkulacji odpisu z tytułu utraty wartości z modelu strat poniesionych na straty oczekiwane.

Orzeł Biały S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

Należności Spółki nie zawierają istotnego elementu finansowania, w związku z tym odpis z tytułu utraty wartości jest wyliczany na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności.

Spółka oszacowała ściągalność należności na podstawie przeszłych danych historycznych przy zastosowaniu uproszczonej macierzy odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych.

Na 31 grudnia 2018 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 1 937 tysięcy PLN (2017: 2 228 tysięcy PLN,) zostały uznane za wątpliwe i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	<i>Rok zakończony</i>		<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2018</i>		<i>31 grudnia 2017</i>
	<i>(MSSF9)</i>		<i>(MSR39)</i>
	<i>ECL w całym</i>	<i>ECL w całym</i>	
	<i>okresie życia</i>	<i>okresie życia</i>	
	<i>bez utraty wartości</i>	<i>z utratą wartości</i>	
Odpis aktualizujący należności na dzień 1 stycznia	-	2 228	989
Zwiększenie (odpisy ujęte w wyniku finansowym)*	-	1 332	1 271
Wykorzystanie (spisanie przedawnionych należności)	-	(767)	(11)
Odwrocenie niewykorzystanych odpisów	-	(856)	(21)
Odpis aktualizujący należności na dzień 31 grudnia	-	1 937	2 228

w tym dot. sald ze stwierdzoną utratą wartości głównie z tytułu:

- należności od spółki Orzeł Surowce Sp. z o.o., powstałej z tytułu cesji wierzytelności od jej kontrahentów w kwocie 822 tys. PLN (Spółka w okresie sprawozdawczym utworzyła odpis w wysokości 1669 tys. PLN oraz rozwiązała część odpisu w wysokości 847tys PLN)

- należności od spółki CRA Sp. z o.o. w kwocie 377 tys. zł

Zmiana wartości brutto należności nie wpłynęła w istotny sposób na wysokość utworzonego odpisu.

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Razem	<i>Nie- przetermi- nowane</i>	<i>Przeterminowane , lecz ściągalne</i>			
			<i>< 30 dni</i>	<i>30 – 90 dni</i>	<i>90 – 180 dni</i>	<i>>180 dni</i>
31 grudnia 2018	69 894	56 200	13 157	491	45	1
31 grudnia 2017	58 697	53 467	5 031	70	110	19

25.1. Wpływ zastosowania MSSF 9

	<i>Stan na dzień</i>	<i>Stan na dzień</i>	<i>Stan na dzień</i>
	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>MSSF9</i>	<i>MSSF9</i>	<i>MSR 39</i>
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu			
Należności handlowe	6 837	7 166	55 955
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22 829	26 056	26 056
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			
Należności podlegające umowom faktoringu	61 025	48 789	-

W poniższej tabeli zaprezentowano klasyfikację aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu do poszczególnych stopni modelu utraty wartości

	Stan na dzień 31.12.2018				Stan na dzień 01.01.2018			
	MSSF9				MSSF9			
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem
Wartość bilansowa brutto	22 829	6 837	2 720	32 386	26 056	7 166	10 456	43 678
Należności handlowe	-	6 837	1 937	8 774	-	7 166	2 228	9 394
Udzielone pożyczki	-	-	783	783	-	-	8 228	8 228
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22 829	-	-	22 829	26 056	-	-	26 056
Odpisy aktualizujące	-	-	(2 720)	(2 720)	-	-	(10 456)	(10 456)
Należności handlowe *	-	-	(1 937)	(1 937)	-	-	(2 228)	(2 228)
Udzielone pożyczki**	-	-	(783)	(783)	-	-	(8 228)	(8 228)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa MSSF 9	22 829	6 837	-	29 666	26 056	7 166	-	33 222

*zmiany odpisów aktualizujących należności handlowe zaprezentowano w nocie 25

** zmiany odpisów aktualizujących wartość udzielonych pożyczek przedstawiono w nocie 22.1

26. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 22 829 tys. PLN (31 grudnia 2017 roku: 26 056 tys. PLN).

Środki pieniężne na rachunkach bankowych spełniają test SPPI oraz test modelu biznesowego "utrzymywane w celu ściągnięcia". W związku z tym środki pieniężne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Zastosowanie MSSF 9 wpłynęło na zmianę kalkulacji odpisu z tytułu utraty wartości z modelu strat poniesionych na model strat oczekiwanych. Do oceny ryzyka kredytowego użyte zostały zewnętrzne ratingi banków. Analiza wykazała, iż aktywa te mają niskie ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy i potencjalny odpis nie ma wpływu na wykazywane środki pieniężne.

Orzeł Biały S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	4 954	8 880
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania*	41	-
Lokaty krótkoterminowe	17 875	17 176
	22 829	26 056

*na dzień 31.12.2018r Spółka posiadała na rachunkach VAT w kwocie 41tys. PLN. Zgodnie z obowiązującym prawem, środki trafiające na specjalne konto VAT mogą zostać wykorzystane jedynie w ograniczonym zakresie (wiążącym się z rozliczeniami w podatku VAT). Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe

27. Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2018 r.

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe/ na okaziciela	14 759 929	6 347	Przekształcenie przeds. państwowego	12.12.1991	12.12.1991
B	zwykłe/ na okaziciela	1 800 000	774	Gotówka	12.11.2007	12.11.2007
E	zwykłe/ na okaziciela	56 700	24	Gotówka	13.12.2011	13.12.2011
F	zwykłe/ na okaziciela	34 020	15	Gotówka	14.02.2014	14.02.2014
Kapitał zakładowy, razem		16 650 649	7 160			

27.1.1 Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,43 PLN i zostały w pełni opłacone.

27.1.2 Prawa akcjonariuszy

Wszystkie akcje Orzeł Biały S.A. są akcjami na okaziciela, są równe i każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

27.1.3 Akcjonariusze o znaczącym udziale

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
		Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach	Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach
1	NEF Battery Holdings S.a.r.l.	10 082 388	60,55%	10 082 388	60,55%
2	ZAP Sznajder Batterien S.A.	2 054 884	12,34%	-	-
3	OFE PZU „Złota Jesień”	1 864 850	11,20%	1 864 850	11,20%
4	ALTUS TFI S.A.	-	-	833 502	5,01%
5	Akcjonariat rozproszony (pon. 5 %)	2 648 527	15,91%	3 869 909	23,24%
	Ogółem	<u>16 650 649</u>	<u>100,00%</u>	<u>16 650 649</u>	<u>100,00%</u>

27.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Kapitał zapasowy		
Z podziału zysku	173 960	179 840
Z publicznej emisji akcji B	47 796	47 796
Z emisji akcji serii E	1 212	1 212
Wycena programu motywacyjnego	1 872	1 872
Razem	224 840	230 720
Pozostałe kapitały		
Aktualizacja wyceny nieruchomości	10	1 678
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	2 117	2 126
Wycena kontraktów terminowych (ołów)	(990)	359
Zabezpieczenia (waluta)	(86)	779
Zyski/ straty aktuarialne	(478)	(337)
Podatek odroczony	(53)	(502)
Razem	520	4 103
Pozostałe kapitały rezerwowe razem:	<u>225 360</u>	<u>234 823</u>

W pozycji pozostałych kapitałów rezerwowych Spółka prezentuje wartość nieodpłatnie otrzymanych praw wieczystego użytkowania gruntów. Kwoty te nie podlegają podziałowi to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

27.3. Zyski zatrzymane/ niepokryte straty

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zysk (strata) z lat ubiegłych	1 668	(3 328)
Zysk (strata) netto	17 473	16 067
Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego, razem	<u>19 141</u>	<u>12 739</u>

Zarząd proponuje by zysk z roku bieżącego w kwocie 17 473 tys. PLN oraz niepodzielny zysk z lat ubiegłych w kwocie 1 668 tys. PLN przeznaczyć na kapitał zapasowy.

28. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2018 r.

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
BGŻ BNP Paribas S.A. kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr WAR/2330/17/150/CB z dn. 05.06.2017 50 000,00 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	20	-	20*	cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, weksel własny in blanco umowa przewłaszczenia na zapasach magazynowych, zastaw rejestrowy na zapasach magazynowych, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, hipoteka umowna łączna - do kwoty 75 mln PLN na prawie użytkownika nieruchomości Spółki położonych w Piekarach Śląskich
BGŻ BNP Paribas S.A. kredyt w rachunku bieżącym - walutowy - Umowa nr WAR/2330/17/150/CB z dn.05.06.2017 3 000,00 tys. EUR oprocentowany EUROIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr 883/2013/00000242/00 3.06.2013r. Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 40 000 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	141	-	141**	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 100 000 tys. PLN
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym - walutowy Umowa nr 883/2013/00000242/00 Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 z 20.06.2017 2 000 tys. EUR oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	
ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 4 13 768 tys. oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	2 306	4 130	6 435***	
	2 467	4 130	6 597	

* W tym naliczone odsetki 20 tys. PLN **W tym naliczone prowizje 141 tys. PLN *** w tym naliczone prowizje 240 tys. PLN

ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

	stan na początek okresu 1.01.2018	Zaciągnięcie	Splata	memoriałowe odsetki i prowizje	stan na koniec okresu 31.12.2018
- kredyty w rachunkach bieżących	-	-	-	-	-
- pozostałe kredyty	8 433	1 374	(3 611)	-	6 196
- naliczone odsetki i prowizje	170	-	(246)	477	401
Ogółem	8 603	1 374	(3 857)	477	6 597

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2017 r.

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
BGŻ BNP Paribas S.A. kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr WAR/2330/17/150/CB z dn. 05.06.2017 50 000,00 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	11	-	11*	cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, weksel własny in blanco umowa przewłaszczenia na zapasach magazynowych, zastaw rejestrowy na zapasach magazynowych, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, hipoteka umowna łączna - do kwoty 75 mln PLN na prawie użytkowania nieruchomości Spółki położonych w Piekarach Śląskich
BGŻ BNP Paribas S.A. kredyt w rachunku bieżącym - walutowy - Umowa nr WAR/2330/17/150/CB z dn.05.06.2017 1 000,00 tys. EUR oprocentowany EUROIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym Umowa nr 883/2013/00000242/00 z 3.06.2013r.Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 40 000 tys. PLN oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	141	-	141 ***	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 100 000 tys. PLN
ING Bank Śląski SA kredyt w rachunku bieżącym - walutowy – Umowa nr 883/2013/00000242/00 Załącznik nr 1 do Aneksu nr 10 z 20.06.2017 2 000 tys. EUR oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	
ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 4 13 768 tys. oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	2 083	6 368	8 451***	
	2 235	6 368	8 603	

* W tym naliczone odsetki 11 tys. PLN **W tym naliczone prowizje 141 tys. PLN *** w tym naliczone odsetki 18 tys. PLN

ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

	<i>stan na początek okresu 1.01.2017</i>	<i>Zaciągnięcie</i>	<i>Splata</i>	<i>Rozliczenie połączenia*</i>	<i>memoriałowe odsetki i prowizje</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2017</i>
- kredyty w rachunkach bieżących	12 759	-	(12 759)	-	-	-
- pozostałe kredyty	25 355	17 509	(34 431)	-	-	8 433
- naliczone odsetki i prowizje	928	-	-	(794)	36	170
- pożyczki	25 362	-	(6 746)	(18 616)	-	-
Ogółem	64 404	17 509	(53 936)	(19 410)	36	8 603

29. Rezerwy

29.1. Stan rezerw

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>
Rezerwy długoterminowe	14 355	12 797
- na świadczenia emerytalne i podobne	4 905	4 254
- pozostałe	9 450	8 543
Rezerwy krótkoterminowe	821	1 343
- na świadczenia emerytalne i podobne	478	610
- pozostałe	343	733
Rezerwy, razem	15 176	14 140

29.2. Zmiany stanu rezerw

ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE (WG TYTUŁÓW)

	<i>stan na początek okresu 1.01.2018</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2018</i>
- odprawy emerytalne	1385	218	-	-	1 603
- odprawy pośmiertne	290	49	-	-	339
- nagrody jubileuszowe	2 579	384	-	-	2 963
Ogółem	4 254	651	-	-	4 905

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW)

	<i>stan na początek okresu 1.01.2018</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2018</i>
- rekultywacja składowisk	7 871	877	-	-	8 748
- koszty monitoringu składowisk	673	-	171	-	502
- pozostałe	-	200	-	-	200
Ogółem	8 543	1 077	171	-	9 450

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ZMIANA STANU KRÓTKOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE (WG TYTUŁÓW)

	<i>stan na początek okresu 1.01.2018</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2018</i>
- odprawy emerytalne	188	71	-	76	183
- odprawy pośmiertne	23	2	-	-	25
- nagrody jubileuszowe	165	248	-	162	251
- pozostałe	234	-	-	215	19
Ogółem	610	321	-	453	478

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW) w tys.

	<i>stan na początek okresu 1.01.2018</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2018</i>
- rezerwa na audyty	55	120	-	116	59
- rezerwa na inne zobowiązania	678	-	-	394	284
Ogółem	733	120	-	510	343

Opis istotnych tytułów rezerw

Rezerwa na rekultywację

Spółka na mocy Ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007 nr 75 poz. 493) oraz Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. z 2013 nr 21 z późn. zm.) o odpadach zobligowana jest do rekultywacji użytkowanych terenów przemysłowych, w tym w szczególności składowisk odpadów przemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego.

Wartość rezerwy jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie kosztorysu inwestorskiego. Wartość rezerwy nie jest dyskontowana.

Bazą do szacowania kosztów rezerwy są wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r w sprawie składowisk odpadów, w których podany jest m.in. sposób postępowania przy rekultywacji składowisk.

Przyjęta przez Orzeł Biały rezerwa na rekultywację zakładowych składowiska obejmuje koszty wykonania:

- warstwy ekranującej,
- izolacji syntetyczna (folia polietylenowa),
- warstwy drenażowej,
- wierzchniej warstwy ziemnej.

Wyliczone koszty rekultywacji składowiska uwzględniają wykonanie w/w warstw uszczelniających powierzchnię składowiska.

Koszty prowadzenia monitoringu wyliczono dla okresu 30 lat – okres liczony od zakończenia rekultywacji.

Rezerwa na świadczenia emerytalne

Główne założenia aktuarialne przedstawiono w notce 23 Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe.

30. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

30.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	37 074	46 351
Wobec jednostek powiązanych	1 116	15 102
Wobec jednostek pozostałych	35 958	31 249
Zobowiązania finansowe	3 728	3 322
Kontrakty terminowe	1 076	-
Zobowiązania dot. zakupu środków trwałych	1 552	2 105
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 100	1 217
Razem	40 802	49 673
- krótkoterminowe	40 222	48 731
- długoterminowe	580	942

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 33.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14-dniowych.

Zobowiązania z tytułu kontraktów terminowych są nieoprocentowane.

Zobowiązania z tytułu leasingu są oprocentowane i rozliczane w terminach zgodnie z umowami leasingu.

30.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	2 256	1 907
Podatek dochodowy od osób prawnych	-	-
Podatek dochodowy od osób fizycznych	443	388
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 732	1 507
Pozostałe	81	12
Inne zobowiązania niefinansowe	5 387	5 120
Zobowiązania wobec pracowników:	4 366	4 266
<i>wynagrodzenia</i>	<i>1 408</i>	<i>1 109</i>
<i>premie</i>	<i>2 288</i>	<i>2 563</i>
<i>niewykorzystane urlopy</i>	<i>670</i>	<i>594</i>
Oplaty za korzystanie ze środowiska	602	550
Inne zobowiązania	419	304
Razem	7 643	7 027
- krótkoterminowe	7 643	7 027
- długoterminowe	-	-

30.3. Rozliczenia międzyokresowe

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2018</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2017</i>
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:	9 413	10 316
Dotacji	9 372	9 741
- POiG*	9 372	9 741
- inne	-	-
Zaliczki, zadatki	41	575
Razem	9 413	10 316
- krótkoterminowe		500
- długoterminowe	9 413	9 816

* dotacja dot. programu Inwestycyjnego w ramach, którego zrealizowany został projekt Budowa Ośrodka Badawczo-Rozwojowego współfinansowany ze Środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POiG), 2007-2013.

Wartość godziwa dotacji została ujęta na koncie przychodów przyszłych okresów i jest na bieżąco rozliczana współmiernie do kosztów amortyzacji oddanych do użytkowania związanych z nią składników aktywów.

31. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zmiana stanu zobowiązań (z wyjątkiem pożyczek i kredytów) i rozliczeń międzyokresowych biernych wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	(9 470)	(4 427)
Pozaooperacyjne*	707	(1 320)
Podatek dochodowy rozliczony kompensatą	(2 628)	(3 595)
Rozliczenie połączenia Helidor	-	8 515
Potrącenie wierzytelności z tytułu pożyczki Orzeł Surowce	7 458	-
Dotacje rozliczane z amortyzacją	(369)	(835)
Zmiana stanu zobowiązań (z wyjątkiem pożyczek i kredytów) i rozliczeń międzyokresowych biernych wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	(4 302)	(1 662)

* pozycja obejmuje głównie zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych.

32. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia.

32.1. Zobowiązania warunkowe

Gwarancje udzielone spółce - stan na 31.12.2018

Udzielający	Opis	Termin zakończenia	Kwota
ING Bank Śląski S.A.	Linia gwarancyjna w ramach Linii wielocelowej	30.04.2020r	2 580 tys. PLN

32.2. Zabezpieczenia

Weksle wydane przez Orzeł Biały S.A. - stan na 31.12.2018

	ilość	
ING ING Commercial Finance S.A	2	2 weksle in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. zawartej Umowy faktoringu nr 150/2015 wraz z należnymi odsetkami
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie umowy o limit nr 11/073/11/L/UR/ kwota limitu 15 000tys. PLN (FX)
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie bankowej gwarancji płatności 11061KPA17 / 2 580 tys. PLN
BGŻ BNP Paribas S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie Wielocelowej linii kredytowej premium nr WAR/2330/17/150/CB / 50 000 tys. PLN
BGŻ BNP Paribas S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty Umowy Ramowej dotyczącej transakcji Walutowych i Pochodnych
BGŻ BNP Paribas Faktoring Sp. z o.o.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty Umowy Faktoringowej nr 2071/05/2017 / 50 000 tys. PLN
Ministerstwo Gospodarki	1	in blanco do kwoty udzielonego dofinansowania tj. 14 387 tys. PLN oraz ewentualne odsetki od zaległości (Spłacone – weksel będzie zwrócony w 2019r.)
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do 26 985 tys. PLN wraz z odsetkami (Spłacone – weksel będzie zwrócony w 2019r.)
ING Lease(Polska) Sp. z o.o.	1	in blanco na zabezpieczenie umowy leasingu operacyjnego nr 855211-ST-0

32.3. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Na dzień bilansowy toczyło się postępowanie kontrolne w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2014-2017, które zostało wszczęte w dniu 05.12.2018r na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydanego przez Naczelnika Podkarpackiego Urzędu Celno-Skarbowego w Przemyślu.

Na dzień bilansowy nie toczyły się żadne inne postępowania ani kontrole podatkowe w stosunku do Spółki.

33. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Zestawienie transakcji z podmiotami powiązаныmi za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018

	Należności	Zobowiązania	Sprzedaż	Zakupy
Spółki zależne				
PUMECH	-	750	243	4 571
ORZEŁ SUROWCE	-	-	94	59 515
SPEEDMAR	94	366	100	2 012
CRA	-	-	4	-
GREEN-LEAD	1	-	2	-

Zestawienie transakcji z podmiotami powiązаныmi za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017

	Należności	Zobowiązania	Sprzedaż	Zakupy
Spółki zależne				
PUMECH		551	417	3 497
ORZEŁ SUROWCE	129*	14 526	149	190 341
SPEEDMAR	122	25	153	901
CRA	256		6	
IP LEAD	1		2	

*Orzeł Biały posiada należność z tyt. umowy pożyczki w kwocie 7 000 tys. PLN odpisaną w 100% - wartość bilansowa 0,00 zł

33.1. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki

33.1.1 Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	2 485	2 140
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Świadczenia pracownicze w formie akcji	-	-
Inne świadczenia	83	-
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	187	185
Razem	<u>2755</u>	<u>2 325</u>

34. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i dnia 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Podmiot	PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit sp.k. (PwC)	
Rodzaj usługi:		
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	115	115
- przegląd półroczny	40	40
- badanie	75	75
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	-	-
Razem:	<u>115</u>	<u>115</u>

35. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Podstawowe czynniki ryzyka rynkowego, które są istotne z punktu widzenia spółki i mogą wpłynąć na jej wynik finansowy to:

- ryzyko zmian notowań ołowiu na LME
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych,
- ryzyko płynności

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z rodzajów ryzyka – zasady te zostały omówione w skrócie poniżej.

Do podstawowych celów zarządzania ryzykiem finansowym Spółki należy:

- eliminowanie ujemnych skutków negatywnych zmian notowań ołowiu i kursu USD/PLN
- zapewnienie płynności finansowej.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych oraz walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi w celach spekulacyjnych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości Spółki dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 11.16

35.1. Ryzyko stopy procentowej

Spółka posiada nadwyżkę środków finansowych lub korzysta z finansowania zewnętrznego poprzez kredyty bankowe. Oprocentowanie lokat i kredytów bankowych uzależnione jest od stóp procentowych na rynku międzybankowym takich jak WIBOR i LIBOR. W związku z powyższym Spółka narażona jest na ryzyko zmiany stóp procentowych, co może wpłynąć na zmniejszenie rentowności lokat finansowych lub też zwiększenie kosztów zaciąganych kredytów.

Analiza ryzyka stopy procentowej

31 grudnia 2018 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	w tysiącach PLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	2 467	WIBOR 1M + marża	(25)	25
Lokaty	17 875	wg tabeli banku	179	(179)
Środki pieniężne	4 954	0%	-	-

31 grudnia 2017 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	w tysiącach PLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	2 235	WIBOR 1M + marża	(22)	22
Pożyczki udzielone	-	WIBOR 1M + marża	-	-
Pożyczki otrzymane	-	WIBOR 1M + marża	-	-
Lokaty	17 176	wg tabeli banku	172	(172)
Środki pieniężne	8 880	0%	-	-

35.2. Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 97 % zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży jest kalkulowana w oparciu o notowania LME wyrażone w walucie innej niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży.

Spółka stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

W związku z ryzykiem notowań ołowiu na LME i faktem, że ołów na LME wyceniany jest w USD, spółka jest w podobny sposób narażona na ryzyko niekorzystnych zmian kursu USD/PLN. Spółka stosuje politykę zabezpieczenia się przed tym ryzykiem na zasadach opisanych powyżej. Głównym celem jest zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. W 2013r. Spółka rozpoczęła zabezpieczanie kursów EUR związanych z odroczone terminami płatności za faktury dla odbiorców ołowiu płacących w tej walucie. Zabezpieczenie to odbywa się za pomocą zwykłych forwardów na okres zbieżny z okresem płatności za te faktury.

Wpływ na poszczególne pozycje bilansu zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczonym) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	(86)	779
zobowiązania finansowe	86	-
aktywa finansowe	-	779
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	(2 071)	1 375

Na dzień bilansowy Spółka posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjnie i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 02.04.2019 wycenione na kwotę (86) tys. PLN.

35.3. Ryzyko cen towarów

Ryzyko zmian notowań ołowiu na LME

Spółka, ze względu na charakter swojej działalności, całość swojej sprzedaży opiera na notowaniach ołowiu na LME. Również ceny zakupu surowców pośrednio lub bezpośrednio wyznaczane są w oparciu o te notowania. Ze względu na wielkość zapasów surowców, produkcji w toku oraz wyrobów gotowych w Spółce (stosunkowo duży cykl obrotu zapasami) istnieje realne ryzyko negatywnych zmian notowań ołowiu na LME występujące między datą zakupu surowca i datą sprzedaży ołowiu z niego wytworzonego. W celu ograniczenia tego ryzyka Spółka w końcu roku 2006 przyjęła i w 2016 roku zaktualizowała „Strategię i procedury zabezpieczenia się od ryzyka zmian notowań na LME w Orzeł Biały S.A.”.

Zgodnie z tą strategią Spółka stosuje metodę zabezpieczania przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. Podstawowym instrumentem zabezpieczającym są transakcje typu futures. Wpływ na poszczególne pozycje bilansu zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczone) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	(990)	359
zobowiązania finansowe	990	-
aktywa finansowe	-	359
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	13 093	(16 777)

Na dzień bilansowy Spółka posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 02.05.2019r. wyceniane na kwotę (15) tys. USD oraz (935) tys. PLN, a po przeliczeniu na PLN łączna wartość (990) tys. PLN

35.4. Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego istotnego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Spółka jest narażona na dzień bilansowy, pokazując, jaki wpływ na wynik finansowy netto i kapitał własny miałyby potencjalne możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych. Wykazany wpływ nie uwzględnia wpływu podatków. Za potencjalne możliwe zmiany cen i kursów zostały przyjęte zmiany cen i kursów o +/- 10% w stosunku do kursów wykorzystywanych do wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej na dzień bilansowy.

Orzeł Biały S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

kurs dolara na dzień **31 grudnia 2018r.** = 3,7597

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			4,1357		3,3837	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	69 894	-	-	-	-	-
Środki pieniężne	22 829	-	-	-	-	-
Zobowiązania	(37 074)	(2 718)	(272)	-	272	-
RAZEM		(2 718)	(272)	-	272	-

kurs euro na dzień **31 grudnia 2018r.** = 4,300

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			EUR / PLN			
			4,7300		4,7538	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	69 894	42 065	4 207	-	(4 207)	-
Środki pieniężne	22 829	4 074	407	-	(407)	-
Zobowiązania	(37 074)	(12 358)	(1 236)	-	1 236	-
RAZEM		33 781	3 378	-	(3 378)	-

kurs dolara na dzień **31 grudnia 2017r.** = 3,4813

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			3,8294		3,1332	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	58 697	50	5	-	(5)	-
Środki pieniężne	26 056	6	1	-	(1)	-
Zobowiązania	(46 351)	(2 054)	(205)	-	205	-
RAZEM		(1 998)	(199)	-	199	-

kurs euro na dzień **31 grudnia 2017r.** = 4,1709

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			EUR / PLN			
			4,5880		4,7538	
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	58 697	33 564	3 356	-	(3 356)	-
Środki pieniężne	26 056	7 889	789	-	(789)	-
Zobowiązania	(46 351)	(18 113)	(1 811)	-	1 811	-
RAZEM		23 340	2 334	-	(2 334)	-

35.5. Ryzyko kredytowe

Spółka zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, ustalaniu limitów kredytowych oraz ubezpieczeniu należności narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Koncentracja ryzyka kredytowego w Spółce związana jest z terminami płatności przyznawanymi kluczowym odbiorcom, których obroty przekraczają 10% przychodów Spółki (informacja w notce 14.2). Pomimo koncentracji ryzyka, ze względu na wieloletnie doświadczenia we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia (faktoring bez regresu z cesją z ubezpieczenia) występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

Spółka alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych. Wszystkie podmioty, którym Spółka powierza środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, należące do europejskich instytucji finansowych posiadających rating na poziomie najwyższym, średniowysokim i średnim, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Spółka na bieżąco monitoruje ryzyko kredytowe z tego tytułu poprzez bieżącą weryfikację kondycji finansowej.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

35.6. Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, faktoring, umowy leasingu finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

<i>31 grudnia 2018 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	6 597	1 433	1 033	2 065	2 066
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	37 074	37 074	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	1 099	271	288	423	117
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

<i>31 grudnia 2017 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	8 603	1 202	1 033	2 065	4 303
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	46 351	46 351	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	1 217	294	242	426	255

36. Instrumenty finansowe

36.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartości godziwe wszystkich instrumentów finansowych Spółki nie wycenianych w wartości godziwej są zbliżone do wartości bilansowych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Orzeł Biały S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

36.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018	Kategoria zgodnie z MSSF9	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/(straty) z tytułu wyceny	Pozostałe (głównie provizje)	Razem
Aktywa finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	AFwgZK	2	2	-	-	8	12
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	AFwgZK	-	560	-	-	-	560
Należności podlegające umowom faktoringu	AFwgWGpWF	-	-	-	-	-	560
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	AFwgZK	11	(126)	-	-	-	(115)
Zobowiązania finansowe							
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	ZFwgZK	673	-	-	-	631	1 304
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	ZFwgZK	203	-	-	-	-	203
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	ZFwgZK	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	ZFwgZK	465	-	-	-	631	1 097
- pozostałe – krótkoterminowe	ZFwgZK	4	-	-	-	-	4
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	ZFwgZK	416	-	-	-	166	582
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		43	-	-	-	-	43
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	ZFwgZK	235	-	-	-	166	401
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	ZFwgZK	138	-	-	-	-	138
Razem		(1 076)	436	-	-	(789)	(1 429)

Orzeł Biały S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017	<i>Kategoria zgodnie z MSR 39</i>	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Pozostałe (głównie prowizje)</i>	<i>Razem</i>
Aktywa finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	PiN	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	1	(1 838)	-	-	-	(1 837)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGp WF	3	2 737	-	-	-	2 740
Zobowiązania finansowe							
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFWgZK	1 452	-	-	-	959	2 411
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFWgZK	221	-	-	-	-	221
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFWgZK	1 231	-	-	-	959	2 190
- pozostałe – krótkoterminowe	PZFWgZK	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFWgZK	48	-	-	-	-	48
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	PZFWgZK	48	-	-	-	-	48
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFWgZK	633	-	-	-	220	853
Pozostałe zobowiązania niefinansowe		141	-	-	-	-	141
Razem		(2 270)	899	-	-	(1 179)	(2 550)

36.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie zmienne

<i>31 grudnia 2018 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	6 597	1 433	1 033	2 065	2 066
Inne zobowiązania finansowe	1 099	271	288	423	117
<hr/>					
<i>31 grudnia 2017 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	8 603	1 202	1 033	2 065	4 303
Inne zobowiązania finansowe	1 217	294	242	426	255
<hr/>					

Oprocentowanie stałe

Nie dotyczy.

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

36.4. Zabezpieczenia

Spółka stosuje uregulowania rachunkowości zabezpieczeń w ramach ryzyka walutowego oraz ryzyka cen ołowiu. Na dzień bilansowy Spółka rozpoznała w kapitałach własnych zysk/(stratę) w kwocie (86) tys. PLN (w 2017 roku zysk: 779 tys. PLN) z tytułu wyceny zabezpieczających transakcji walutowych oraz zysk/(stratę) w wysokości (990) tys. PLN (w 2017 roku zysk: 359 tys. PLN) z tytułu wyceny transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu zakupu i sprzedaży ołowiu.

Efektywność transakcji zabezpieczających jest na bieżąco mierzona i nie występują zabezpieczenia nieefektywne, których wynik powinien być rozpoznany w rachunku wyników.

36.4.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Na dzień bilansowy Spółka posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjne i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 02.04.2019 r. wycenione na kwotę (86) tys. PLN.

Na dzień bilansowy Spółka posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 02.05.2019r. wyceniane na kwotę (15) tys. USD oraz (935) tys. PLN, a po przeliczeniu na PLN łączna wartość (990) tys. PLN

Instrument	Waluta	wartość nominalna w walucie (w tys.)	wartość nominalna (w tys. PLN)	Wycena (w tys. PLN)
Futures towary (Broker+Banki)	USD	4 206	15 813	(55)
Futures towary (Banki)	PLN	81 483	81 483	(935)
Forward syntetyczny (transakcje opcyjne)	USD	3 585	13 479	(49)
Forward	EUR	8 167	35 118	(37)

Wartość godziwa zgodnie z poziomem 2 hierarchii wartości godziwej dla potrzeb ujawnień powyższych kontraktów kształtowała się następująco:

	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
<i>Kontrakty walutowe typu opcje i futures towarowe</i>				
Wartość godziwa		1 039	721	-
<i>Kontrakty walutowe typu forward</i>				
Wartość godziwa		37	418	-

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

36.4.2 Zabezpieczenie wartości godziwej

Nie wystąpiły.

37. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych, który jest liczony jako stosunek zobowiązań ogółem do sumy kapitałów. Do zobowiązań Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania (bez rezerw i rozliczeń międzyokresowych). Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Spółki.

		2018 r.	2017 r.
	<u>zobowiązania ogółem</u>		
Wskaźnik zadłużenia kap. wł.	kapitały własne	0,32	0,24

38. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017</i>
Kadra menadżerska	24	24
Kierownicy liniowi (mistrzowie, st. mistrzowie)	21	27
Pracownicy administracyjni	60	43
Pracownicy fizyczni	169	160
Razem	274	254

39. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Po okresie sprawozdawczym otrzymano od PineBridge New Europe Partners II-A, L.P. (Fundusz), PineBridge New Europe II GP L.P. (General Partner) oraz NEF Battery Holdings S.a.r.l. (Akcjonariusz) zawiadomieniu o zawarciu w dniu 28.02.2019 r. warunkowej umowy sprzedaży udziałów NEF Battery Holdings S.a.r.l. (Umowa) pomiędzy Funduszem (Sprzedającym) i ZAP Sznajder Batterien S.A. z siedzibą w Piastowie (Kupującym), a tym samym dotyczącej pośredniego nabycia przez Kupującego większościowego pakietu akcji Spółki. Zgodnie z zawiadomieniem do skutecznego wykonania Umowy dojdzie do dnia 12.07.2019 r. W zawiadomieniu, dodano także zapis, że Umowa dotycząca pośredniego nabycia przez Kupującego akcji Orzeł Biały S.A. stanowi porozumienie odnośnie nabycia akcji Spółki. Potencjalna zmiana głównego akcjonariusza może mieć wpływ na działalność i wyniki Spółki.

Po dniu 31 grudnia 2018 roku tj. po dniu kończącym okres sprawozdawczy, zgodnie z posiadaną wiedzą, nie wystąpiły istotne zdarzenia mogące znacząco wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego, które nie byłyby uwzględnione w sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Prezes Zarządu
Michael Rohde Pedersen

.....
Członek Zarządu
Dariusz Malarenko

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie sprawozdania finansowego:

.....
Główna Księgowa
Katarzyna Bochynek